

Date de réception : 04/06/2024

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-247/24 - 1

Zaak C-247/24

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

5 april 2024

Verwijzende rechter:

Tribunal de première instance de Liège (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

15 maart 2024

Verzoekende partijen:

TX

UY

Verwerende partij:

Fonds de Garantie Voyages – Garantiefonds Reizen

[OMISSIS] **Tribunal de première**

instance de Liège

[OMISSIS] **Vonnis**

civiele zaken

3e kamer

I. PARTIJEN

1. TX [OMISSIS] en
2. UY [OMISSIS],

gezamenlijk woonplaats hebbende te [OMISSIS] AWANS [OMISSIS] [België]

Verzoekende partijen, [OMISSIS] [OMISSIS], [procedurele informatie]

3. **De onderlinge verzekeringsvereniging FONDS DE GARANTIE VOYAGES – GARANTIEFONDS REIZEN, hierna: „GFG”**, [OMISSIS] gevestigd te 1820 STEENOKKERZEEL, Kalkoven, 5/B0202 [België],

Verwerende partij, [OMISSIS] [procedurele informatie]

II. GRONDSLAG VAN DE PROCEDURE

[OMISSIS]. [procedurele overwegingen]

III. GESCHIL

1. De vennootschap ALIZES TRAVEL maakt deel uit van de GROUPE ALIZES TRAVEL. Deze groep heeft een netwerk van 20 reisbureaus en een touroperator. Die vennootschap opereerde zowel onder de naam „SERVICES VOYAGES” als „RAINBOW”.

CONNECTIONS-EUROTRAIN is een reisbureau met als bedrijfsdoel de verkoop van reizen. Het opereert onder de naam „CONNECTIONS”.

Deze twee ondernemingen treden op als reisorganisatoren, in de zin van de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten, wanneer zij een pakketreis samenstellen en deze rechtstreeks of via een doorverkoper verkopen, dan wel als doorverkopers in de zin van deze zelfde wet wanneer zij producten doorverkopen die door andere reisorganisatoren zijn samengesteld.

2. Het GFG is een onderlinge verzekeringsvereniging [bij] insolventie in de zin van artikel 54 van de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten.

Sinds 1998 en tot 8 november 2021 heeft het GFG ALIZES TRAVEL verzekerd tegen financieel onvermogen.

3. Op 12 oktober 2019 boekten TX en UY via CONNECTIONS-EUROTRAIN een reis naar Mauritius van 5 april 2020 tot en met 17 april 2020 bij ALIZES TRAVEL, die toen optrad als reisorganisator (onder de handelsnaam RAINBOW).

De totale kosten van deze reis bedroegen 12 930 EUR, inclusief 12 884 EUR voor de reis zelf, 30 EUR administratiekosten en 16 EUR voor de vluchtverzekering.

TX en UY betaalden diezelfde dag een voorschot van 3 800 EUR aan CONNECTIONS-EUROTRAIN en het restant van 9 130 EUR op 5 maart 2020.

4. Een paar dagen later werd de reis geannuleerd vanwege de sluiting van de grenzen als gevolg van de crisis van het coronavirus.

In overeenstemming met de wens van TX en UY is de reis uitgesteld tot het jaar daarop, namelijk van 4 april 2021 tot en met 16 april 2021.

De bevestiging van het uitstel van de reis bereikte TX en UY op 12 juni 2020. In het document staat dat „*deze wijziging van vertrek-/verblijfsdatum volgt op een uitstel wegens corona. Dit uitstel is onderworpen aan specifieke ‚corona‘ -voorwaarden.*”

5. Op 19 juni 2020 heeft ALIZES TRAVEL een „coronategoedbon” verstrekt aan TX en UY krachtens het ministerieel besluit van 19 maart 2020 betreffende de terugbetaling van opgezegde pakketreizen. Deze tegoedbon is 12 568 EUR waard en verwijst naar de oorspronkelijke reis in april 2020, waarvan de data expliciet worden vermeld.

6. In januari 2021, toen de grenzen van Mauritius nog steeds niet open waren voor toerisme vanwege de gezondheids crisis, deelde CONNECTIONS-EUROTRAIN TX en UY mee dat ze opnieuw niet konden reizen op de geplande data.

Op 25 februari 2021 schreef UY het volgende aan CONNECTIONS-EUROTRAIN:

„Ik neem met u contact op om te vernemen of de opzegging van onze reis nu officieel is en of we daarom de terugbetalings- of uitstelprocedure kunnen starten?”

Middels een e-mail van 26 februari 2021 stelde CONNECTIONS-EUROTRAIN TX en UY in kennis van het alternatief dat hun ter beschikking stond:

“U moet wel telepathisch in contact staan met onze leverancier... Net voor uw e-mail ontving ik de bevestiging dat de reis niet door kan gaan. Dus waar geeft u de voorkeur aan?”

- *terugbetaling: hiervoor moeten we een verzoek tot terugbetaling doen bij onze leverancier, en pas als we het geld hebben teruggekregen, kunnen we het terugstorten op uw rekening. Dat kan dus even duren.*
- *tegoedbon: een tegoedbon ter hoogte van het bedrag van uw boeking, geldig voor elke nieuwe boeking bij Connections.*
- *uitstel: in dit geval blijven we bij onze leverancier voor dezelfde reis en proberen we zoveel mogelijk dezelfde prijs te behouden.”*

Dezelfde dag stelden TX en UY CONNECTIONS-EUROTRAIN op de hoogte van hun wens om terugbetaald te worden onder vermelding van „*Ik wil er echter*

op wijzen dat we deze reis nog steeds graag willen maken en dat we zeer tevreden zijn over uw diensten, dus zodra de situatie weer normaal is, schroom niet om contact met mij op te nemen zodat we een nieuwe reis kunnen boeken”

7. TX en UY waren verbaasd over het feit dat zij het bedrag maar niet ontvingen en zij stuurden diverse herinneringen aan CONNECTIONS-EUROTRAIN, die op 4 juni 2021 per e-mail in de volgende bewoordingen antwoordde:

„Dank voor uw geduld. Ik kom bij u terug met het nieuws dat ik heb kunnen krijgen.

Vorig jaar is uw reservering door Rainbow omgezet in een coronategoedbon om deze te gebruiken voor omboeking naar uw nieuwe data in 2021. Aangezien de boeking opnieuw [is] geannuleerd, is het geld teruggestort op de coronategoedbon van Rainbow.

Ik heb verzocht om terugbetaling hiervan, maar zij hebben wettelijk gezien een termijn van 6 maanden om geld te kunnen terugstorten.

Ik ben mij ervan bewust dat dit waarschijnlijk niet het antwoord is dat u graag had willen horen.”

In oktober 2021 zijn TX en UY op advies van CONNECTIONS-EUROTRAIN bij de Geschillencommissie Reizen vzw een verzoeningsprocedure opgestart tegen ALIZES TRAVEL om de voor hun reis betaalde bedragen terugbetaald te krijgen. Deze procedure bleef zonder resultaat.

Op 17 januari 2022 is ALIZES TRAVEL door de tribunal de l’entreprise du Brabant-Wallon (ondernemingsrechtbank Waals-Brabant, België) failliet verklaard.

TX en UY wendden zich vervolgens tot het GFG om hun terugbetaling te verkrijgen.

In een e-mail van 17 augustus 2022 weigerde het GFG tussenbeide te komen.

Bij gebreke van een minnelijke schikking hebben TX en UY het GFG middels een [akte] [OMISSIS] van 14 april 2023 voor de rechter gedaagd.

IV. VORDERINGEN EN STANDPUNTEN VAN DE PARTIJEN

TX en UY verzoeken de rechtbank om:

- hun vorderingen ontvankelijk en gegrond te verklaren en bijgevolg:
- alvorens recht te doen, in geval van twijfel, indien de rechtbank van oordeel zou zijn dat de niet-toepassing van het ministerieel besluit van 19 maart 2020 op grond van artikel 159 van de Belgische grondwet

niet met zich meebrengt dat deze regel geen gevolgen heeft tussen partijen, zodat moet worden nagegaan of de betreffende coronategoedbon binnen de werkingssfeer van de wet van 21 november 2017 valt, quod certe non, het Hof van Justitie van de Europese Unie op grond van artikel 257 V[W]EU de volgende prejudiciële vragen te stellen:

- o Moeten artikel 2, lid 1, en artikel 3, punten 1, 2 en 3, van richtlijn 2015/2302 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen aldus worden uitgelegd dat tegoedbonnen voor passagiers en reizigers als alternatief voor terugbetaling van pakketreizen en geannuleerde vervoersdiensten in het kader van de COVID-19-pandemie niet binnen het toepassingsgebied van de richtlijn vallen, gelet op arrest [C-]407/21 van [het Hof van Justitie] van 8 juni 2023, zodat artikel 17 van die richtlijn niet van toepassing is?
 - o Moeten artikel 2, lid 1, en artikel 3, leden 1, 2 en 3, van richtlijn 2015/2302 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen aldus worden uitgelegd dat tegoedbonnen die zijn uitgegeven naar aanleiding van de annulering/opschorting van een pakketreis door de organisator, niet binnen het toepassingsgebied van de richtlijn vallen, zodat artikel 17 van de richtlijn niet van toepassing is?
- [OMISSIS] [*vordering betreffende de wettelijke rente*]
 - [OMISSIS] [*vordering betreffende de verwijzing in de proceskosten*]

Het GFG verzoekt:

- in limine litis [OMISSIS] [*exceptie van territoriale onbevoegdheid*] [OMISSIS] de vordering ongegrond te verklaren;
- TX en UY [OMISSIS] te verwijzen in de [proceskosten].

V. BEOORDELING VAN DE RECHTBANK

A. TEN AANZIEN VAN DE TERRITORIALE BEVOEGDHEID VAN DE RECHTBANK

[OMISSIS]

[OMISSIS] [*overwegingen van nationaal recht*]

De tribunal de première instance de Liège (rechtbank van eerste aanleg Luik, België) is derhalve bevoegd.

B. TEN GRONDE

1. Om de rechten en verplichtingen van de partijen te beoordelen, moet de toepasselijke wetgeving in aanmerking worden genomen.

Niet wordt betwist dat TX en UY een pakketreis hebben geboekt waarop de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten van toepassing was.

De reis, die aanvankelijk was geboekt voor april 2020, werd geannuleerd vanwege de covidcrisis en er werd een „coronategoedbon” uitgegeven. Hoewel de omstandigheden waaronder deze tegoedbon is uitgegeven, onduidelijk zijn¹, vielen TX en UY onder het stelsel van de „coronategoedbonnen”. Toen zij hun geld in het voorjaar van 2021 wilden terugvorderen, werd hun namelijk uitgelegd dat ALIZES TRAVEL niet verplicht was om hen onverwijld terug te betalen, maar dat zij daarvoor beschikte over „*een wettelijke termijn van 6 maanden*”.

Derhalve rijst de vraag wat de regeling van deze tegoedbon is.

TX en UY betogen dat het ministerieel besluit van 19 maart 2020 betreffende de terugbetaling van opgezegde pakketreizen, waarop ALIZES TRAVEL zich heeft gebaseerd om deze „coronategoedbon” uit te reiken, onwettig is en niet kan worden toegepast in het geding.

2. Artikel 1, lid 1, van het ministerieel besluit van 19 maart 2020 betreffende de terugbetaling van opgezegde pakketreizen bepaalt als volgt:

“§ 1. Wanneer een pakketreisovereenkomst zoals bepaald in artikel 2, 3°, van de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten om reden van de coronacrisis wordt opgezegd, ofwel door de reisorganisator, ofwel door de reiziger, is de reisorganisator gerechtigd hem een tegoedbon ter waarde van het betaalde bedrag te verstrekken in plaats van een terugbetaling.

Deze tegoedbon voldoet aan de volgende voorwaarden:

1° de tegoedbon vertegenwoordigt de volledige waarde van het bedrag dat de reiziger reeds had betaald;

2° aan de reiziger wordt geen enkele kost in rekening gebracht voor het afleveren van de tegoedbon;

¹ De rechtbank merkt op dat de tegoedbon is uitgegeven nadat TX en UY ervoor [hadden] gekozen om hun reis uit te stellen. Bovendien vermeldt de bevestiging van de uitgestelde reis duidelijk dat deze „onderworpen is aan specifieke ‚corona’-voorwaarden.”

3° de tegoedbon heeft een geldigheid van minstens één jaar;

4° de tegoedbon vermeldt uitdrukkelijk dat hij werd afgeleverd als gevolg van de coronacrisis;

5° de tegoedbon is een titel ten aanzien van de reisorganisator die hem heeft uitgegeven;

6° de reiziger besteedt de tegoedbon naar eigen keuze.

§ 2. De reiziger kan de tegoedbon die voldoet aan de voorwaarden bedoeld in paragraaf 1, niet weigeren.

§ 3. De tegoedbon die niet werd besteed door de reiziger binnen de termijn van één jaar na uitgifte, wordt op zijn vraag terugbetaald. De reisorganisator beschikt over een termijn van zes maanden voor de terugbetaling.”

In de preambule van dit ministerieel besluit staat dat het werd aangenomen op basis van artikel XVIII.1 van het wetboek van economisch recht.

Artikel XVIII.1 van het wetboek van economisch recht, dat de regelgeving in tijden van crises bevat, luidt als volgt:

[OMISSIS] [*overwegingen van nationaal recht*] [OMISSIS] Artikel 159 van de Belgische grondwet bepaalt: „*de hoven en rechtbanken passen de algemene, provinciale en plaatselijke besluiten en verordeningen alleen toe in zoverre zij met de wetten overeenstemmen.*”

De Belgische grondwetgever heeft de gerechten dus verplicht om een volledige wettigheidstoetsing uit te voeren van elke administratieve handeling waarop „*een vordering, een verweer of een exceptie*”^{2 3} gegrond is.

Hoewel het niet aan de rechtbank is om zich uit te spreken over de vraag of de administratieve handeling passend was, heeft de toetsing van de wettigheid die moet worden uitgevoerd zowel betrekking op de externe wettigheid (bevoegdheid van de auteur en gevolgde procedure) als op de interne wettigheid van de handeling⁴.

Het is dus aan de rechtbank om de wettigheid te toetsen van het ministerieel besluit van 19 maart 2020 over de terugbetaling van opgezegde pakketreizen.

² [OMISSIS] [*nationale rechtspraak*].

³ [OMISSIS] [*artikel van nationaal recht*].

⁴ [OMISSIS] [*nationale rechtspraak*].

Bij analyse is de wettigheid ervan zowel vanuit extern als intern oogpunt problematisch⁵.

3. Volgens de preambule van het ministerieel besluit van 19 maart 2020 werd het aangenomen op basis van artikel XVI 11.1 van het wetboek van economisch recht.

Gelet op de inhoud ervan kan dit artikel van dit wetboek echter geen geldige rechtsgrondslag van het betreffende ministerieel besluit hebben gevormd.

[OMISSIS]⁶ [OMISSIS]. [*overwegingen van nationaal recht*] [OMISSIS] Artikel XVIII.1 §1 van het wetboek van economisch recht is dus geen geldige rechtsgrondslag voor de vaststelling van het ministerieel besluit van 19 maart 2020.

4. Voorts stelt de rechtbank vast dat het in het besluit van 19 maart 2020 neergelegde beginsel dat de organisator de reiziger een tegoedbon kan opleggen in plaats van terugbetaling van de pakketreis die wegens de gezondheids crisis moest worden opgezegd, in strijd is met de artikelen 31 en 32 van de wet van 21 november 2017, die de Europese richtlijn 2015/2302 omzetten.

Deze artikelen van de wet van 21 november 2017 bepalen – en dit in overeenstemming met de Europese richtlijn – dat in geval van opzegging van de pakketreisovereenkomst wegens onvermijdbare en buitengewone omstandigheden⁷, de organisator alle voor de pakketreis gedane betalingen zonder onnodige vertraging moet terugbetalen.

Het ministerieel besluit is dus niet alleen in strijd met de wet van 21 november 2017, maar is bovendien niet in overeenstemming met de vereisten van de Europese richtlijn 2015/2302, en het moet in voorkomend geval worden beschouwd als een onjuiste en strijdige omzetting van de Europese richtlijn.

Volgens het Europese recht is het niet gerechtvaardigd dat de reiziger kan worden gedwongen om een tegoedbon te aanvaarden waarbij de betaling met achttien maanden wordt uitgesteld, aangezien hij onverwijld terugbetaling moet kunnen verkrijgen van hetgeen hij heeft betaald.

Zoals ook de Raad van State in zijn advies nr. 67.372/1 heeft aangegeven: „*zo weliswaar de reiziger mag worden aangemoedigd om een tegoedbon te*

⁵ [OMISSIS] [*nationale rechtspraak*].

⁶ [OMISSIS] [*nationaal recht*].

⁷ De wereldwijde gezondheids crisis als gevolg van de COVID-19-pandemie valt onder het begrip „onvermijdbare en buitengewone omstandigheden” in de zin van deze bepaling (zie in die zin arrest van de tweede Kamer van het Hof van Justitie van 8 juni 2023, *Union fédérale des consommateurs – Que choisir, C-407/21 (UFC– Que choisir), Consommation, logement et cadre de vie (CLCV) Premier ministre, Ministre de l'Économie, des Finances et de la Relance*).

aanvaard, kan hij daartoe overeenkomstig de bestaande Europese reglementering evenwel niet verplicht worden.”

Zoals het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft bevestigd, moet artikel 12, leden 2 tot en met 4, juncto artikel 4 van richtlijn 2015/2302 aldus worden uitgelegd dat „het zich verzet tegen een nationale regeling krachtens welke de organisatoren van pakketreizen in de context van de uitbraak van een wereldwijde gezondheids crisis waardoor pakketreisovereenkomsten niet kunnen worden uitgevoerd, tijdelijk worden ontheven van hun verplichting om de betrokken reizigers alle op grond van een beëindigde overeenkomst betaalde bedragen binnen 14 dagen na de beëindiging van die overeenkomst volledig terug te betalen, ook wanneer met een dergelijke regeling wordt beoogd te voorkomen dat, door het verwachte grote aantal verzoeken om terugbetaling, de solvabiliteit van deze reisorganisatoren zodanig wordt aangetast dat hun voortbestaan in gevaar komt en aldus wordt beoogd de betreffende sector levensvatbaar te houden.”⁸

Op grond van het beginsel dat het Europese recht voorrang heeft op het nationale recht van de lidstaten, kan de nationale rechter geen nationale regel toepassen die in strijd is met een Europese bepaling. In een dergelijk geval moet de Europese bepaling worden toegepast.

5. Aangezien het ministerieel besluit van 19 maart 2020 een rechtsgrondslag ontbeert en bovendien in strijd is met de wet van 21 november 2017, en gelet op de voorrang van het Europese recht, luidt de conclusie dat dit ministerieel besluit op grond van artikel 159 van de Belgische grondwet niet in het geding kan worden toegepast.

Dit impliceert dus dat reisorganisatoren geen „coronategoedbon” konden opleggen naar aanleiding van de opzegging van een reis wegens Covid-19, en zo voorbijgaan aan de artikelen 31 en 32 van de wet van 21 november 2017, volgens welke reizigers recht hebben op terugbetaling van de betaalde bedragen (binnen 14 dagen) in geval van opzegging van de reisovereenkomst wegens buitengewone omstandigheden.

A fortiori, indien het ministerieel besluit buiten toepassing wordt gelaten, zijn deze „coronategoedbonnen” onwettig en worden ze dus geacht nooit te hebben bestaan.

In casu was de aan TX en UY afgegeven „coronategoedbon” derhalve onwettig. Zij hadden gebruik moeten kunnen maken van het recht op terugbetaling binnen 14 dagen na de opzegging van de reis. Dit recht is hen echter tweemaal ontnomen: zowel in het voorjaar van 2020 als in februari 2021.

⁸ Arrest van 8 juni 2023, C-407/21, Union fédérale des consommateurs - Que choisir (UFC - Que choisir), Consommation, logement et cadre de vie (CLCV) / Premier ministre, Ministre de l'Économie, des Finances et de la Relance.

6. TX en UY zijn voornemens zich te beroepen op de artikelen 54 en volgende van de wet van 21 november 2017, waarin het gaat over de „bescherming bij insolventie”.

Artikel 54 van die wet luidt:

„De in België gevestigde organisatoren en doorverkopers stellen zekerheid voor de terugbetaling van alle reeds door of namens reizigers betaalde bedragen voor zover de desbetreffende diensten als gevolg van hun insolventie niet worden verricht. Indien personenvervoer in de pakketreisovereenkomst is inbegrepen, stellen de organisatoren ook zekerheid voor de repatriëring van de reizigers. Er kan worden aangeboden de pakketreis voort te zetten.”

Het GFG voert aan dat deze bepaling in dit geval niet [OMISSIS] van toepassing is. Alleen de insolventie van de organisator of doorverkoper die de uitvoering van de „diensten” belemmert, valt onder de garantie van dit artikel.

Het GFG wijst erop dat het begrip „reisdienst” in artikel 2, 1°, van de wet van 21 november 2017 als volgt wordt gedefinieerd:

„a) passagiersvervoer;

b) accommodatie die niet intrinsiek deel uitmaakt van passagiersvervoer en die niet voor bewoning is bestemd;

c) verhuur van auto's, andere motorvoertuigen in de zin van artikel 3, punt 11, van richtlijn 2007/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 september 2007 tot vaststelling van een kader voor de goedkeuring van motorvoertuigen en aanhangwagens daarvan en van systemen, onderdelen en technische eenheden die voor dergelijke voertuigen zijn bestemd, of motorrijwielen waarvoor een rijbewijs van categorie A in overeenstemming met artikel 4, lid 3, onder c), van richtlijn 2006/126/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 betreffende het rijbewijs, is vereist;

d) elke andere toeristische dienst die niet intrinsiek deel uitmaakt van een reisdienst in de zin van de bepalingen onder a), b) of c).”

Aangezien TX en UY ervoor hadden gekozen om de betaalde bedragen terugbetaald te krijgen, was er volgens het GFG geen sprake meer van een „reisdienst”, maar slechts van een geldvordering op ALIZES TRAVEL. De reisovereenkomst was beëindigd en TX en UY waren niet langer „reizigers” in de zin van de wet van 21 november 2017, aangezien met deze term wordt bedoeld *„iedere persoon die, binnen het toepassingsgebied van deze wet, een overeenkomst wenst te sluiten of die er op grond van een reeds gesloten overeenkomst recht op heeft te reizen.”*

7. Artikel 54 van de wet van 21 november 2017, die artikel 17 van richtlijn 2015/2302 omzet, bepaalt het volgende:

„De lidstaten zorgen ervoor dat op hun grondgebied gevestigde organisatoren zekerheid stellen voor de terugbetaling van alle reeds door of namens reizigers betaalde bedragen voor zover de desbetreffende diensten als gevolg van de insolventie van deze organisatoren niet worden verricht⁹. Indien personenvervoer in de pakketreisovereenkomst is inbegrepen, stellen de organisatoren ook zekerheid voor de repatriëring van de reizigers. Er kan worden aangeboden de pakketreis voort te zetten.

Organisatoren die niet in een lidstaat gevestigd zijn en pakketreizen verkopen of te koop aanbieden in een lidstaat, of die dergelijke activiteiten op enigerlei wijze op een lidstaat richten, zijn verplicht zekerheid te stellen overeenkomstig het recht van die lidstaat. (...).”

Het is juist dat volgens een tekstuele uitlegging van artikel 54 van de wet van 21 november 2017 en artikel 17 van richtlijn 2015/2302 tegoedbonnen/vouchers/cadeaubonnen/reischeques of iedere andere titel niet lijken te vallen onder de „bescherming bij insolventie”.

De rechtbank twijfelt echter aan de juistheid van deze uitlegging, met name in het onderhavige geval, gelet op de specifieke omstandigheden van de zaak:

- de geldvordering van TX en UY op ALIZES TRAVEL is het gevolg van buitengewone omstandigheden die de beëindiging van hun reisovereenkomst rechtvaardigden. Zij vloeit dus niet voort uit de eenzijdige wil van de reizigers om hun overeenkomst op te zeggen;
- deze geldvordering kon niet worden gehonoreerd wegens insolventie van ALIZES TRAVEL;
- *de facto* werd TX en UY in juni 2020 het recht op onverwijld terugbetaling ontnomen dat is vastgelegd in artikel 31 van de wet van 21 november 2017 en artikel 12 van richtlijn [OMISSIS] [2015/2302], als gevolg van de toepassing van het ministerieel besluit van 19 maart 2020 – dat weliswaar onwettig was, maar toch werd toegepast door handelaren in de sector, waarbij zij slechts uitstel van hun reis of een tegoedbon aangeboden kregen;
- Dit recht op onverwijld terugbetaling werd TX en UY opnieuw ontnomen toen zij in februari 2021 om terugbetaling van hun reis verzochten, als gevolg van de toepassing van voornoemd ministerieel besluit; doordat hun terugbetaling op deze manier nog meer werd uitgesteld, werden TX en UY – buiten hun wil om – nog meer

⁹ Benadrukt door de rechtbank.

blootgesteld aan het risico van insolventie van de reisorganisator, een groot en toenemend risico in dit geval gezien de crisis in de sector in die periode van wereldwijde gezondheids crisis;

- Toen zij in februari 2021 om terugbetaling van hun reis verzochten, werden TX en UY er niet van op de hoogte gesteld dat zij, door voor terugbetaling te kiezen in plaats van hun reis wederom uit te stellen, niet meer konden profiteren van de „bescherming bij insolventie”;
- in februari 2021 hebben TX en UY uitdrukkelijk te kennen gegeven dat zij de reis nog steeds wensten te maken en hebben zij reisbureau Connections verzocht opnieuw contact met hen op te nemen zodra de situatie weer normaal zou zijn om dit te regelen¹⁰.

Rekening houdend met de oorsprong van de geldvordering van TX en UY, de (herhaaldelijke) schending van hun recht op terugbetaling „onverwijld [...] en in elk geval binnen 14 dagen”, het financiële risico waaraan zij buiten hun wil om waren blootgesteld zonder hiervoor te zijn gewaarschuwd, en ten slotte, gelet op hun uitdrukkelijke voornemen om de reis feitelijk uit te stellen tot wanneer de situatie weer normaal zou zijn (terwijl zij nog steeds om terugbetaling vroegen), vraagt de rechtbank zich af of de vordering van TX en UY niet binnen de werkingssfeer van artikel 17 van de Europese richtlijn valt.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt dan ook verzocht om een beslissing over de volgende vraag: „Moeten artikel 2, lid 1, artikel 3, punten 1 tot en met 3, en artikel 17 van richtlijn 2015/2302 van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen aldus worden uitgelegd dat de tegoedbonnen die onder de hierboven genoemde omstandigheden aan de consument zijn verstrekt als alternatief voor de in artikel 12, lid 4, van richtlijn 2015/2302 bedoelde terugbetaling (namelijk een onverwijld terugbetaling, en in elk geval uiterlijk binnen 14 dagen na de beëindiging) niet binnen de werkingssfeer van artikel 17 van die richtlijn vallen?”

VI. BESLISSING VAN DE RECHTBANK

DE RECHTBANK,

Rechtsprekend op tegenspraak;

VERKLAART ZICH bevoegd;

VERKLAART de vordering ontvankelijk;

STELT alvorens verder recht te doen de hiernavolgende prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie:

¹⁰ Zie de e-mail van UY van 26 februari 2021.

„Moeten artikel 2, lid 1, artikel 3, punten 1 tot en met 3, en artikel 17 van richtlijn 2015/2302 van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen aldus worden uitgelegd dat de tegoedbonnen die onder de hierboven genoemde omstandigheden aan de consument zijn verstrekt als alternatief voor de in artikel 12, lid 4, van richtlijn 2015/2302 bedoelde terugbetaling (namelijk een onverwijld terugbetaling, en in elk geval uiterlijk binnen 14 dagen na de beëindiging) niet binnen de werkingssfeer van artikel 17 van die richtlijn vallen?”

[OMISSIS] **uitgesproken** in het Frans ter openbare terechtzitting van dezelfde kamer **op 15 maart 2024** [OMISSIS]